

מהפכת אסדרת השוק באספקת חשמל

נובמבר 2022
חוזר מקצועי מספר 88/22

שוק האנרגיה בישראל בכלל ובמגזר הקיבוצי בפרט, עובר בשנה האחרונה שינוי דרמטי, הנגרם כתוצאה ממספר אירועים מקבילים, אשר משנים את השוק ומחייבים מחשבה מחדשת לגבי ההתנהלות האנרגטית בקיבוץ.

בין האירועים המשמעותיים מהשנה האחרונה ניתן לציין, בין השאר, את הנושאים שלהלן:

- שינוי מקבצי הביקוש (מש"ב), החל משנת 2023, כך שמקטע "הגבע" מתבטל והשעות יחולקו לשעות פסגה (כ-17%) ושעות שפל (כ-83%). שעות הפסגה היקרות, שהיו עד היום בעיקר בבוקר ובצהריים, עוברות להיות משעה 17:00 ועד לשעות 21:00-22:00.
- תחילת תהליך של הפרטת מקטע אספקת החשמל, שהיה עד היום בידי חברת חשמל ויצרני חשמל פרטיים (יח"פ) בלבד, ומתן רישיונות אספקה (רישיון למכירת חשמל לצרכנים) לכ-33 מספקים פרטיים ללא אמצעי ייצור.
- רשות החשמל פרסמה החלטה המסדירה את אופן פעילותם של מתקני ייצור ואגירת חשמל המשולבים ברשת החלוקה (להלן: "אסדרת השוק").

לצד החידושים בכלל משק החשמל, בשנה האחרונה אישרה רשות החשמל לקיבוצים, שהינם צרכני מתח נמוך, הרוצים להפעיל חברה לחלוקת חשמל, לעבור למתח גבוה ולהיכנס למתווה המחלקים ההיסטוריים, דבר שלא התאפשר לביצוע עד לפני כשנה ומאפשר לקיבוצים אלו הזדמנויות אנרגטיות שלא יכלו לממשן בעבר.

ההשפעות של שינויי הרגולציה הינן מהותיות וכוללות בין השאר את ההיבטים שלהלן:

- מערכות סולאריות באסדרת "מונה נטו" מאבדות שיעור ניכר מערך החסכון שלהן, בשל העובדה שמרבית שעות הייצור עוברות להיות במקטע השפל במקום במקטע הפסגה היקר, כפי שהיה עד היום.
- הסכמי רכישת חשמל מיצרנים פרטיים (יח"פ), שברובם אפשרו הנחה בשעות הפסגה והגבע בלבד, נפגעים עקב ביטול מקטע הגבע וצמצום שעות הפסגה.

- ספקי חשמל פרטיים, שקיבלו רישיון (ובכלל זה מרבית חברות האנרגיה המתחדשת), מציעים לקיבוצים הסדרי רכישת חשמל מועדפים ביחס להסכמים הקיימים בשילוב של מתקני אגירת חשמל בשטח החלוקה ובכל שעות השנה.

אנו נתקלים בהצעות ערך רבות, שמציעות חברות שונות לקיבוצים, הכוללות שילוב של מתקני ייצור סולאריים, מתקני אגירת חשמל ואספקת חשמל פרטית המבוססת על אסדרת השוק ולעיתים בשילוב עמדות טעינה לרכב חשמלי בהסדרים מסחריים שונים.

נציין, כי אסדרת השוק נמצאת עדיין בשלביה הראשונים וללא אישור למספקים פרטיים לרכוש חשמל ממערכות ייצור סולאריות או ממתקני אגירה, ועל כן חלק מההצעות מבוססות על מידע צופה פני עתיד, שעל פי האסדרה צפוי להתממש החל משנת 2024, מועד בו מספקים פרטיים יוכלו לרכוש חשמל גם ממתקני ייצור ואגירה ולא רק ממנהל המערכת כמו היום.

מומלץ לכל קיבוץ, לבחון את מכלול ההשלכות שיש לאסדרות החדשות שפורסמו על ניהול משק החשמל בשטחו בהיבטים של מערכות ייצור חשמל סולארי, מרווחי חלוקת החשמל, העסקאות הפרטיות מול יח"פ ואופן ההתחשבות מול מתקני ייצור בשטח החלוקה ולהיערך בצורה נכונה לשינויים, לרבות השוואה בין הצעות הערך, שמציעים היזמים בתחום, ובחירה בהצעה המיטבית המתאימה לקיבוץ הספציפי.

אנו עוקבים אחרי השינויים המתרחשים כל הזמן במשק האנרגיה ובוחנים את מכלול ההשפעות, שיש לכל אסדרה חדשה שמתפרסמת, על חלוקת החשמל וכלכלת האנרגיה בקיבוץ.

אנו מציעים ללקוחותינו, לבצע אבחון וניתוח כולל של מכלול ההשפעות שצפויות להיות בקיבוץ בתחום החשמל כתוצאה מהשינויים בשוק, לנתח את ההצעות המסחריות שמתקבלות מיזמים שונים ולסייע בקבלת החלטה מושכלת המבוססת על המציאות האנרגטית הספציפית בקיבוץ.

למידע נוסף ניתן לפנות ל:

רו"ח אלון ראובני: 052-4771747, alonr@mbtcpa.co.il

נרי אולמן: 03-6382808, neri@mbtcpa.co.il